

Tidigkristen arkitektur (7,5 hp)

Early Christian Architecture (7,5 ECTS credits)

Nivå: Grundnivå

Ämnesområde: TEOLOGI (teologiska kultur- och samhällsstudier)

Kurskod: 0301

Förkunskapskrav

Grundläggande behörighet för högskolestudier. Som programkurs i utbildningsprogrammet för kandidatexamen i teologi förutsätter kursen att A-kursen Introduktion i filosofi och teologi (30 hp) är fullgjord.

Utbildningsmål

Efter genomgången kurs förväntas den studerande kunna

- redogöra för den tidigkristna kyrkoarkitekturs variationer i olika regioner av medelhavsvärlden både vad gäller kyrkobyggnadens form och dess inredning;
- diskutera och kritiskt reflektera över den tidigkristna synen på kyrkorummet som heligt rum;
- diskutera och analysera den tidigkristna arkitekturs förhållande till den senantika monumentalarkitekturen.

Innehåll

Vad avgör hur en kyrka ser ut? Beror det på gudstjänst, teologi eller samtida kultur? För att gå till botten med vad som gör en kyrka till en kyrka måste man gå tillbaka till den tidigkristna arkitekturen. Hur gick det till när man för första gången byggde kyrkor som såg ut som kyrkor? Kursen handlar om hur de kristna under den romerska senantiken använde och till viss del anpassade klassisk monumentalarkitektur för sin gudstjänst, en gudstjänst som inte tycks ha avgjort byggnadens form. Vi studerar vad kyrkobyggnadernas form och inredningarnas varierande utformning i olika delar av den antika världen säger om den tidigkristna gudstjänsten. Frågan varför tidigkristna kyrkor såg ut som de gjorde handlar om den tidens kristna och deras förhållande till samtidens högsta kulturyttringar, och om spänningen mellan en ”kristen kultur” å ena sidan och de kristnas deltagande i samtidens kultur å den andra.

Undervisning och examination

Undervisning sker genom läspensum enligt anvisning på distans samt genom diskussionsseminarier vid lokal träff. Examination sker genom en längre skriftlig examinationsuppgift (ca 5-6 A4-sidor).

I anslutning till kursen ges möjlighet att besöka några av de miljöer som behandlas inom ramen för kursen under kursledarens ledning.

Litteratur

Obligatorisk huvudlitteratur

Olof Brandt, *Korset och kapitälet. De fornkristna kyrkorna och monumentaliteten*, Artos 2017.

Kapitlet "Churches before architecture: approaches to sacred space in the early Christian world", i Ann Mari Yasin, *Saints and Church Spaces in the Late Antique Mediterranean. Architecture, Cult, and Community*, Cambridge 2009; ss. 14-45.

James F. Osborne, "Monuments and Monumentality", i J. F. Osborne (ed.), *Approaching Monumentality in Archaeology*, Albany, NY 2014; ss. 1-19.

Rekommenderad bredvidläsningslitteratur

Kapitlen "The Fourth Century" och "The Fifth Century" i Richard Krautheimer, *Early Christian and Byzantine Architecture*, fjärde upplagan New Haven, London 1986 (200 sidor)

"Prolegomena to a Historiography of Early Christian and Byzantine Architecture", i W. Eugene Kleinbauer, *Early Christian and Byzantine architecture: an annotated bibliography and historiography*, Boston 1992, xxiii-cxxiii (100 sidor)

William H. C. Frend, "The archaeology of the early Church. An historical survey", i Kenneth Painter (ed.), *Churches built in ancient times. Recent studies in early Christian archaeology*, London 1993, pp. 1-16.

De första fem kapitlen (to.m. Justinianus) i Cyril Mango, *Byzantine Architecture*, 1985 eller senare (circa 80 sidor)

Se i övrigt "Kursplaner: allmänna bestämmelser".

Kursplanen fastställd 2018-06-29

Kursplanen gäller fr.o.m. 2018-07-01